

Phẩm 10: THI TÀI NGHỆ

Bấy giờ có một đại thần tên Viêm Quang, thuộc dòng họ Thích, đứng đầu về nghệ thuật toán số, hiểu biết rất rộng. Vua rất tin và hỏi ông:

–Người hãy xem Thái tử giỏi nhất về môn nào?

Khi ấy Bò-tát quan sát các người dòng họ Thích và con vua các nước có đến vài trăm người, mỗi người ném thử nhưng không ai kịp Bò-tát. Bò-tát bảo:

–Các người hãy đợi, ta sẽ ném.

Lúc ấy có một vương tử đến cùng thi ném với Thái tử cũng không thể kịp. Cho đến hết cả năm trăm người cũng đều không ai có thể bằng kịp. Bấy giờ tất cả mọi người trong hội đều khen:

–Nếu chỉ nói một lời cũng chưa từng có, huống là biết hết tất cả nghệ thuật. Những điều Ngài nói ra rất là đặc biệt, chúng ta bàn luận không thể nào rớt ráo được. Đại thần Viêm Quang tuy có khả năng về toán số nhưng bàn luận về toán thuật thì không thể kịp.

Tất cả cây cối cỏ thuốc trong nước Ca-duy-việt cùng các dòng nước, Ngài đều có thể biết được số bao nhiêu giọt. Biết các loại cờ su bò, lục bát... Thiên văn, địa lý, tám phép thuật lạ, trời long đất lở. Tất cả các pháp thuật không ai có thể sánh với Bò-tát. Ngài biết rõ cùng tận từ quá khứ đến vị lai, lục thông, tam đạt, ai có thể bằng Ngài? Chư Thiên, nhân dân, Thiên thần trên hư không cất tiếng khen ngợi:

–Tất cả chúng sinh trong ba cõi trong tâm nghĩ gì, các tư tưởng thiện ác, họa phước, các việc đời, đạo, vừa mới móng tâm, Ngài đều biết rõ tận gốc ngọn, không một trở ngại, ca múa kỹ nhạc, không một môn nào là không thông suốt; do đạo lục từ bi, nhân hòa, nhẫn nhục từ trăm ngàn kiếp. Việc làm giản dị, một mình dạo đi trong ba cõi giống như mặt trời chiếu sáng khắp bốn phương, Bò-tát với tâm như vậy không còn nghi ngại gì! Trong hư không, chư Thiên lại khen ngợi:

Đây là bậc Trượng phu chí Thánh vượt bậc. Các người tuy thấy việc làm ở đời, hãy nghe ta nói:

–Một niệm phát tâm, qua lại vô số ức nước trong mười phương ở đâu cũng đều đến cúng dường và cùng nhau thờ lạy bậc Đạo sư trong mười phương. Tuy hiện qua lại cũng không giáp khắp, ý các người gọi đó là thần túc gì? Ai có thể hiểu được bậc Vô đẳng luân một mình cất bước? Vì lẽ ấy cùng nhau tôn kính Bò-tát hơn hết!

Các Thích tử bảo:

–Nếu ai hiểu rõ thì sắc dục đều sạch, tất cả vốn không.

Khi ấy Bò-tát với tâm chuyên nhất, nhìn thấy rõ suốt gốc ngọn. Các thân tộc dòng họ Thích cùng nhau nhóm họp muốn thi võ nghệ.

Điều-đạt ở đời thường hay cống cao, tự cho mình là tài giỏi, không ai có thể địch lại, luôn luôn muốn tranh oai lực với Bò-tát. Ai đến xem cũng biết Bò-tát vượt xa, cùng nhau đi nhiều bên hữu Bò-tát và cúi đầu hướng về kính lạy Bậc Đại Thánh. Điều-đạt và Nan-đà cố muốn đấu võ. Bấy giờ Bò-tát bình thân, thông thả, vì thương xót nên Ngài đưa cả người Điều-đạt lên giữa hư không quay lộn ba vòng. Vì lòng từ rộng lớn nên không làm cho Điều-đạt bị tổn hại. Ngài nhẹ nhàng đặt ông ta trở lại trên đất mà thân ông không hề bị đau.

Bò-tát nói:

–Các người là những người cống cao không bỏ tự đại, đều đến nhóm họp, cùng một lúc hãy cùng ta đấu võ. Những ai có kỹ thuật đều đến tụ hội ở đây.

Do sức mạnh của Bò-tát, Ngài vừa đưa tay đung, người kia tự nhiên liền ngã xuống đất. Lúc ấy, vô số ức ngàn các Thiên nhân và thần hư không lớn tiếng xướng lên âm thanh khen

ngợi:

–Lành thay Bò-tát vượt bậc, không ai đánh kịp.

Trời mưa các thứ hoa, và khác miệng cùng lời khen ngợi:

–Giả sử tất cả chúng sinh trong mười phương đều là lực sĩ, cùng một lúc Ngài đều có thể quật ngã hết, huống là những người này!

Bò-tát nhẫn nhục như núi Tu-di, hơn cả Thiết vi, không ai có thể lay động. Nếu Ngài dùng tay cầm tất cả núi trong mười phương, chỉ trong giây lát các núi ấy sẽ nát bần như tro, như bụi, huống là thân xác phàm phu! Nay đã rõ sức của Ngài rồi, không có gì lấy làm lạ. Đó chỉ là sức mạnh bình thường ở đời, chưa phải là sức mạnh cùng tột của đạo là hàng phục các ma và quyền thuộc của chúng. Ất hẳn Ngài sẽ mau thành đạo Vô thượng Chánh chân, làm Bạc Chánh Giác cùng tột. Rõ ràng là công đức tối thắng của Bò-tát.

Dòng chiến sĩ họ Thích thấy đức của Bò-tát rộng lớn không lường, ném voi, đấu võ, người đương thời ít ai bằng.

Bây giờ quốc vương và các người họ Thích lại muốn thi bắn. Điều-đạt đặt đích cách xa bốn chục dặm, Nan-đà sáu chục dặm, Bò-tát một trăm dặm. Khi ấy Điều-đạt bắn một mũi tên trúng ngay cái trống để ở cách xa bốn chục dặm chứ không xa hơn. Nan-đà trúng cái trống cách xa sáu chục dặm cũng không thể vượt xa hơn. Những chiến sĩ họ Thích cũng chỉ bắn xa bốn chục dặm không thể vượt xa hơn.

Bây giờ, đem cung trao cho Bò-tát, Bò-tát giương cung, cung liền gãy. Bò-tát hỏi:

–Trong thành có còn cây cung nào khác hơn để cho con dùng không?

Vua đáp:

–Có.

–Để ở đâu? Bò-tát hỏi.

Vua đáp:

–Xưa tổ phụ ta tên là Sư tử, với tài sử dụng cung rất là đặc biệt, không ai có thể sánh bằng. Sau khi tổ phụ qua đời, không ai có thể dùng được cây cung ấy nên hiện để ở trong miếu trời.

Bò-tát thưa:

–Nhân đây có thể xin cho đem đến.

Quân hầu đem cung đến. Những chiến sĩ họ Thích không ai có thể giương nổi, đem trao cho Bò-tát. Ngài ngồi tại chỗ, giương cung phát ra tiếng vang khắp cả thành đều nghe. Trăm ngàn người trong nước, Thiên tử trong hư không cất tiếng khen ngợi và đọc kệ:

*Ngài ngồi yên tại chỗ
Ngay khi ấy giương cung,
Đủ các nguyện như thế
Ất chóng thành Phật đạo.*

Bây giờ Bò-tát cầm cung, gắn tên vào, tức khắc buông ra mũi tên xuyên thủng chiếc trống để cách xa một trăm dặm, mũi tên rơi xuống đất tạo thành một dòng suối, nước tuông lai láng. Mũi tên lại bay xuyên qua núi Thiết vi. Ba ngàn đại thiên quốc độ chấn động sáu cách. Tất cả các Thích tử lấy làm lạ, khen chưa từng có. Chư Thiên trong hư không cùng khen ngợi:

–Thật chưa từng thấy, đó là nghệ thuật chân chánh, thanh tịnh., thật là đặc biệt trong hàng Bò-tát.

Bây giờ, những chiến sĩ họ Thích tiễn đưa nàng Cù-di vào cung vua Bạch Tịnh để làm vợ Bò-tát. Theo phong tục tập quán ở đời, Bò-tát hiện tướng vui thích. Trong tám vạn bốn ngàn thể nữ, nàng Cù-di đứng đầu. Hoàng phi Cù-di lòng không thay đổi. Khi nằm nghỉ thường tỉnh

biết, rất ít ngủ. Ở nơi nhà thanh vắng yên tĩnh tư duy: Ngài sẽ không bỏ ta. Thế nữ thường quay quanh hầu hạ bà. Khi ấy đọc kệ:

*Vài ngàn người hầu hạ
Suy nghĩ: Ngài do đâu
Mà oai đức chí thành
Ở chỗ giống như lửa
Luôn gìn giữ các căn
Ý không vui gì khác
Như mặt trời soi sáng
Không dùng các mệnh lệnh.*

Bồ-tát ở nơi cung điện giữa các thế nữ, mở bày, dạy bảo dẫn dắt tám vạn bốn ngàn thế nữ phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, không còn thoái lui.

Bấy giờ trên trời Đâu-suất có một Thiên tử tên là Ứng Xuất Gia, tâm đặt nơi đạo Vô thượng Chánh chân, không còn thoái lui. Ba vạn hai ngàn chư Thiên quyền thuộc vây quanh, đi đến chỗ Bồ-tát, đứng ở cung điện, đứng trong hư không, nhân đó nói kệ:

*Bậc sư tử đời này
Đời sau nhận danh xưng
Theo tục ở trong cung
Nơi đời luôn giáo hóa
Tuy ngay nơi thế tục
Dạy vô số Thiên nhân
Hôm nay chính là lúc
Ngài nên đi xuất gia
Các trời chưa được cỡi
Người không tham, thấy đạo
Xem xét chỗ nên độ
Vì mù tối hiện đường
Đời mến của, vợ, con
Giàu, vinh, các sở hữu
Thấy Ngài học tập nó
Ắt sẽ bỏ, xuất gia
Bỏ bảy báu bốn cõi
Vui chơi, vị giàu sang
Để sống đời xuất gia
Tự tại tòa sư tử
Tri hành tâm an ổn
Không ưa các ái dục
Sinh ra vì việc lớn
Đắc đạo độ trời người
Cúi đầu xin quy mạng
Giống như là núi sông
Xuất gia là tốt đẹp
Thường lập hạnh đặc biệt
Thân Ngài sắc vàng đẹp
Đoan chánh đứng hành đầu*

Dựng đạo nên bỏ nước
Lợi ích khắp trời người
Không ham vui ngũ dục
Dốc tâm pháp đặc thù
Thánh tuệ luôn đầy đủ
Việc Hiền thánh độ đời
Chủ ý rất mong muốn
Trong cung vua Bạch Tịnh
Bỏ dần như hoa sen
Suy nghĩ niệm xa lìa
Trần lao đang rục rịch
Nên tránh xa ngục này
Bạc oai đĩc vô lượng
Chóng lập đạo giải thoát
Bạc nhân từ trí tuệ
Thấy chúng sinh tật bệnh
Lấy pháp làm thuốc chữa
Tạo dựng vui Niết-bàn
Vì diệt đường tăm tối
Trối tà kiến ngu si
Gấp dạy các Thiên nhân
Cho mắt đạo sáng suốt
Chỉ dạy vô số chúng
Trời, Rồng, Thần, Tu-luân
Đã được thành Phật đạo
Lại nghe pháp vô thượng
Vì cứu vua, cầm thú
Ánh sáng chiếu cung điện
Hàng phục đến cúi đầu
Và khiến bốn Thiên vương
Đều xin quy phục Ngài
Nên muốn dâng bốn bát
Thành Phật được như nguyện
Phạm thiên hành thiên định
Quán từ rất xót thương
Khuyên giúp nhân trung tôn
Vui giúp hết tất cả
Chuyển pháp luân vô thượng
Đã đạt được quả Phật
Ngồi dưới cội Bồ-đề
Quán sát tận danh xưng
Nên thấy rõ thành đạo
Và các Bồ-tát khác
Trong cung thấy bàn luận
Vì chúng dạy từ đầu

*Đến cuối được an vui
Đã ban lời êm dịu
Niệm, định sáng quyết trao
Chí thành không hư dối
Âm vang, khắp tối thẳm.*

M